

Het nummer één exportproduct van Marokko? De auto. De ligging op 14 kilometer van Europa is niet alleen aantrekkelijk voor de auto-industrie; steeds meer buitenlandse bedrijven investeren in het land.

Marokko

Logistieke sterspeler

Met ruim 35 miljoen inwoners en een gemiddelde economische groei van vier procent per jaar in de afgelopen tien jaar, is Marokko inmiddels de zesde economie van Afrika. Deze snelle groei heeft het land onder meer te danken aan haar strategische ligging tussen Europa en Afrika, waardoor vele grote logistieke bedrijven een vestiging hebben geopend in Marokko.

Er worden al sinds 1966 auto's in Marokko gemaakt, maar de productie nam pas echt een vlucht toen Renault er in 2012 een tweede fabriek opende om Dacia's te assembleren. Marokko wist Renault te lokken door flink te investeren in infrastructuur. Dat is gelukt. Auto's zijn nu het nummer één exportproduct van Marokko. De export was in 2017 meer dan 6,5 miljard euro waard. Dat is bijna de helft van alle industriële export. Dankzij Renault vestigden zich allerlei multinationals, toeleveranciers en logistieke dienstverleners rond de fabrieken. Het succes van Renault is een mooi voorbeeld van de groeiende interesse in Marokko als productieland en logistiek knooppunt.

Karavaanroutes

Het Koninkrijk Marokko is sinds 1956 een onafhankelijke staat en ligt op de meest noordwestelijke punt van het Afrikaanse continent. Met 35 miljoen inwoners en een landoppervlakte dat tien keer zo groot is als dat van Nederland, behoort Marokko tot één van de grotere landen in Noord-Afrika. Van oudsher is deze regio een belangrijke route voor de handel tussen Europa en Afrika. Zo dankten de eeuwenoude berberdynastieën in Marokko hun rijkdom aan het heffen van belasting op de belangrijke karavaanroute tussen Marrakesh en Timboektoe. In tegenstelling tot de buurlanden Algerije, Libië en Egypte heeft Marokko geen grote gas- en olievelden. Wat Marokko wel heeft

is fosfaat; sinds 1921 een van de belangrijkste exportproducten van het land. Marokko bezit de grootste fosfaatreserves ter wereld en exporteert jaarlijks voor bijna twee miljard euro naar tientallen landen in Afrika, Europa, Amerika en Azië.

Koning Mohamed VI

Het Koninkrijk is een constitutionele monarchie met een meerpartijstelsel. De huidige koning Mohamed VI besteeg de troon na het overlijden van zijn vader Hassan II in 1999. Met hem brak een periode aan van sterke economische groei, toenemende buitenlandse handel en investeringen.

Elke vijf jaar zijn er verkiezingen voor het parlement. De opkomstpercentages bij de parlementsverkiezingen van 2011 en 2016 was lager dan vijftig procent. Veel Marokkanen zien de koning als degene met de werkelijke politieke macht, terwijl het parlement en de regering vooral worden gezien als de uitvoerders van koninklijke decreten. De koning bezit de titel van militair en religieus leider van het land. Bij sociale spanningen in Marokko kijkt de bevolking eerder naar de koning dan naar de regering of het parlement om het probleem op te lossen. Bij de grootschalige demonstraties in de noordelijke Rif in 2016 en 2017, gericht tegen de lokale corruptie en het achterblijven van de noodzakelijke publieke investeringen, moest uiteindelijk de koning ingrijpen om de rust enigszins te laten wederkeren. Ko-

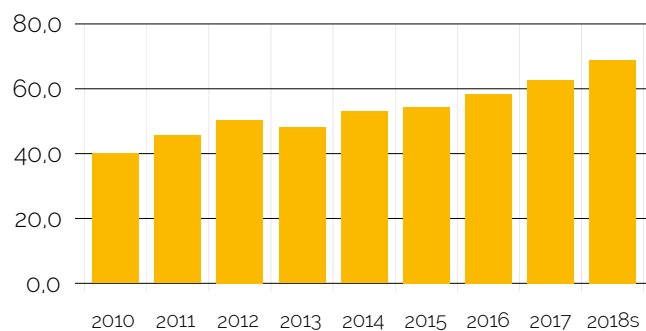
Containerhaven Casablanca, Marokko.

ning Mohamed VI ontsloeg diverse ministers en topambtenaren en drong aan op het versneld uitvoeren van overheidsprogramma's in de Rif.

Bbp sterk toegenomen

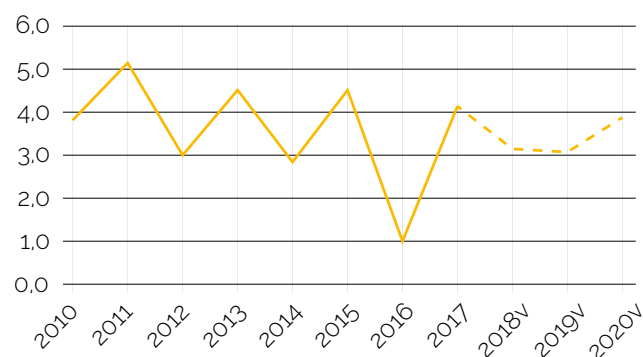
Tegenwoordig is Marokko de zesde economie van Afrika met een bruto binnenlands product (bbp) van bijna honderd miljard euro. De totale omvang van de buitenlandse handel bedroeg in 2018 bijna zeventig miljard euro, terwijl de buitenlandse investeringen in Marokko bijna drie miljard euro bedroegen. Daarmee is het land één van de grootste (netto)ontvangers van buitenlandse investeringen in Afrika. Deze sterke internationale positie heeft het land onder meer te danken aan een economisch beleid dat, naast het stimuleren van traditionele sectoren zoals landbouw, visserij en textiel, fors inzet op het aantrekken van nieuwe hightechindustrie. Zo zijn er in de afgelopen tien jaar meer dan honderdduizend banen gecreëerd bij honderden nieuwe (buitenlandse) bedrijven in de auto-industrie, luchtvaart, telecom, (duurzame) energie, chemie en farmacie. Ook een duidelijke meerjarenstrategie voor het verhogen van de productiviteit in de landbouw- en visserijsector heeft ertoe bijgedragen dat het gemiddelde inkomen per hoofd van de bevolking in Marokko in tien jaar tijd met vijftig procent is toegenomen.

Totale buitenlandse handel Marokko (miljard euro)

Bron: ITC, Office des Changes Maroc.

Economische groei Marokko (%)

Bron: IMF.

Dankzij stevige investeringen in infrastructuur weet Marokko een mooie economische groei te boeken.

Containerhaven Tanger Med

Het stabiele ondernemersklimaat zorgde samen met de strategische ligging aan één van de drukste vaarroutes ter wereld dat Marokko is uitgegroeid tot een belangrijk internationaal logistiek knooppunt. In 2019 opent de containerhaven Tanger Med II. Tanger Med I is al vanaf 2010 in bedrijf. Met een totale capaciteit van acht miljoen TEU (Twenty foot Equivalent Unit), is het de grootste containerhaven van Afrika en het Middellandse Zeegebied. Naast de miljoenen zeecontainers die Tanger Med verwerkt, worden er jaarlijks zo'n 200.000 in Marokko geproduceerde auto's op transport gezet naar zestig landen wereldwijd en passeren ruim 286.000 vrachtwagens de haven ten behoeve van het internationale wegtransport tussen Europa en Marokko.

Investeren in uitbreiding op- en overslagcapaciteit

Naast Tanger Med heeft Marokko nog negen andere zeehavens die jaarlijks ruim tachtig miljoen ton aan goederen overslaan. Door de groeiende economie en toenemende buitenlandse handel wordt in de komende tien jaar voor vele honderden miljoenen euro's geïnvesteerd in het uitbreiden van de op- en overslagcapaciteit in de negen bestaande zeehavens en de bouw van vier nieuwe zeehavens. Daarnaast investeert het land in een betere logistieke verbinding van de zeehavens met de rest van het land door het uitbreiden van het (goederen)spoor, snelwegennet en de aanleg van een groot aantal logistieke zones in de nabijheid van grote steden en vliegvelden. Deze grootschalige investeringen heeft Marokko geen windeieren gelegd. In de 'Ease of Doing Business Index 2019' van de Wereldbank staat het land op plaats zestig. Daarmee heeft het de hoogste ranking van Noord-Afrika en is het de nummer drie van heel Afrika.

Logistieke kansen Nederland

Voor de Nederlandse transport- en logistieksector liggen in Marokko veel kansen op het gebied van de in- en uitvoer van een breed scala aan landbouw en industriële producten, de toene-

mende vraag naar (koude) opslagcapaciteit, stedelijke distributie en het professionaliseren van de gehele Marokkaanse logistieke sector. Marokko ligt weliswaar op slechts veertien kilometer van Europa, maar het zakendoen in dit land is compleet anders dan in Nederland. De nadruk ligt meer op persoonlijk contact in plaats van het gebruik van digitale middelen. Het opbouwen van een zakelijk netwerk kost dan ook veel meer tijd in vergelijking met Nederland. Het is niet ongebruikelijk dat het twee jaar duurt voordat er een contract wordt gesloten. Het hebben van een lokale partner die de markt kent, de taal spreekt en de juiste contacten heeft verhoogt de kans op zakelijk succes. ●●●

EU 'repareert' handelsverdrag met Marokko

Het Europees Parlement wil het bestaande handelsverdrag tussen de EU en Marokko zodanig aanpassen dat ook landbouw- en visproducten uit de Westelijke Sahara voordelig naar de EU kunnen worden uitgevoerd. De aanpassing is nodig omdat het Europees Hof van Justitie oordeelde dat het verdrag niet voor de Westelijke Sahara geldt. De inlijving van het gebied door Marokko in 1975 wordt namelijk niet door de EU erkend. De regio kan nu ook van het verdrag profiteren.

Nederlandse logistieke handelsmissie naar Logismed 2019 Casablanca

Van 9 tot en met 11 april 2019 vindt voor de achtste keer de internationale transport- en logistiekbeurs Logismed plaats in Casablanca. MEYS Emerging Markets Research en haar lokale partner Harvard Consulting organiseren een Nederlandse handelsmissie naar deze beurs.

Kijk voor meer informatie op www.meys.eu.